

АНОТАЦІЯ

до наукової роботи на тему:

«Технологія формування освітньо-професійних кейсів для здобувачів вищої освіти з ООП»

Шифр: технології

Актуальність дослідження. Сучасний освітній простір України дедалі більше орієнтується на принципи інклюзивності, які передбачають створення рівних умов для здобуття освіти всіма здобувачами, зокрема тими, хто має особливі освітні потреби (ООП). Інклюзивна освіта спрямована на забезпечення доступності навчання, інтеграцію здобувачів із ООП у освітній процес та максимальну реалізацію їхнього потенціалу. Одним із ефективних інструментів організації навчання є освітньо-професійні кейси, які дозволяють адаптувати навчальні завдання до індивідуальних потреб кожного здобувача, сприяти розвитку їхніх професійних навичок та інтеграції в сучасний ринок праці.

Однак процес формування таких кейсів вимагає врахування специфічних особливостей здобувачів із ООП, їхніх когнітивних, емоційних і фізичних можливостей. Це, своєю чергою, висуває нові вимоги до педагогічних технологій, які повинні бути адаптивними, інтерактивними та інклюзивними. Технологія розроблення освітньо-професійних кейсів дозволяє підвищити ефективність навчання, забезпечити індивідуальний підхід і сприяти соціалізації студентів із ООП у навчальному середовищі. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового обґрунтування, систематизації та вдосконалення методик розробки кейсів, які б відповідали інклюзивним стандартам сучасної вищої освіти.

Об'єктом дослідження є процес навчання у вищій освіті за умов інклюзивного середовища.

Предмет дослідження - технологія розробки та впровадження освітньо-професійних кейсів для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Мета дослідження: розробити та обґрунтувати технологію формування освітньо-професійних кейсів, адаптованих до інклюзивного навчання, з метою підвищення ефективності навчального процесу для здобувачів з особливими освітніми потребами.

Відповідно мети було визначено наступні **завдання**:

1. Проаналізувати поняття, принципи та особливості інклюзивного навчання у вищій освіті.
2. Визначити структуру, характеристики та принципи формування освітньо-професійних кейсів в умовах інклюзивного навчання.
3. Розробити етапи створення освітньо-професійних кейсів, адаптованих до потреб здобувачів з особливими освітніми потребами.
4. Здійснити апробацію розроблених кейсів та оцінити їх ефективність у навчальному процесі в інклюзивному середовищі.

Теоретична база дослідження. Вагомий внесок у розроблення теоретичних і практичних аспектів інклюзивної освіти та адаптації освітнього процесу до потреб здобувачів із ООП зробили такі українські науковці, як Т. Байбара, Н. Бондар, О. Власова, С. Ковальчук, В. Синьов, Н. Софій, А. Старєва, В. Шевців. Їхні праці висвітлюють питання педагогічної інклюзії, специфіки роботи з різними групами студентів із ООП та методичної підтримки викладачів у процесі адаптації освітніх матеріалів. Особлива увага приділяється також технологіям інтерактивного навчання, що сприяють розвитку професійних компетентностей у здобувачів із ООП, та методам оцінювання їхніх навчальних досягнень.

Отже, урахування напрацювань українських дослідників та подальший розвиток технологій формування освітньо-професійних кейсів є важливим кроком до вдосконалення інклюзивної системи освіти у вищих навчальних

зкладах, що зумовило вибір теми дослідження: *«Технологія формування освітньо-професійних кейсів для здобувачів вищої освіти з ООП»*.

Методи дослідження: теоретичні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація літературних джерел для теоретичного обґрунтування особливостей інклюзивного навчання та кейс-технологій; емпіричні методи: спостереження, анкетування, опитування викладачів і студентів для вивчення ефективності запропонованої технології; апробація розроблених кейсів у навчальному процесі з подальшим аналізом результатів.

Експериментальна база дослідження. Миколаївський комплекс ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». В дослідженні взяли участь здобувачі освітньо-професійних рівнів «фаховий молодший бакалавр», «бакалавр», I-й курс (87 здобувачів); викладачі кафедри психології, спеціальної освіти та здоров'я людини МПРЛ.

Наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягають у розробці і впровадженні технології формування освітньо-професійних кейсів для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами (ООП). Уперше обґрунтовано концептуальні підходи до створення таких кейсів, які враховують специфіку індивідуальних можливостей і потреб здобувачів, забезпечуючи адаптацію і інклюзивність освітнього процесу. Розроблено алгоритми та методичні рекомендації щодо розробки кейсів, які інтегрують сучасні технології навчання, психолого-педагогічні принципи та вимоги до професійної підготовки.

Теоретичне значення дослідження полягає у збагаченні теорії інклюзивної освіти новими підходами до організації навчального процесу, орієнтованого на розвиток професійних компетентностей здобувачів вищої освіти з ООП. Результати дослідження сприяють подальшому розвитку педагогічних технологій, спрямованих на індивідуалізацію та диференціацію навчання. Вони також формують основу для подальших наукових розвідок у сфері інклюзивного

освітнього менеджменту та професійного становлення особистості в умовах сучасного суспільства.

Практичне значення дослідження. Розроблена технологія формування освітньо-професійних кейсів може бути використана викладачами вищих навчальних закладів для підготовки адаптованих навчальних матеріалів, спрямованих на задоволення потреб студентів із особливими освітніми потребами. Результати дослідження також можуть бути інтегровані в освітню діяльність інших рівнів освіти, що передбачають інклюзивне навчання. Це сприятиме створенню рівного доступу до якісної освіти, підвищенню успішності студентів та формуванню інклюзивного середовища в навчальних закладах.

Апробація дослідження. Основні теоретичні положення та практичні результати дослідження висвітлено під час роботи VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології розвитку людини в інтегрованому суспільстві в умовах воєнного стану», 17 травня, 2024 р.

Загальна характеристика роботи: наукова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і має загальний обсяг 37 сторінок.

Ключові слова: інклюзія, освітньо-професійний кейс, технологія, особливі освітні потреби.